

WYROK ŁĄCZNY

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w III Wydziale Karnym

w składzie:

Przewodnicząca: SSO Dorota Biernikowicz

Protokolant: p.o. stażysty Klaudia Tadych

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu – Marii Jagielskiej - Kranc

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 lutego 2017 roku

sprawy o wydanie wyroku łącznego wobec:

Z. B. (1) (Z. B. (1)), s. L. i H. z domu F., urodzonego (...) w O.

s kazane go prawomocnymi wyrokami:

I. byłego **Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu** z dnia 24 października 1997 r., sygn. akt **III K 243/96**, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 24 lutego 1998 r. w sprawie o sygn. akt II AKa 73/98 za przestępstwa:

- z art. 11 § 1 d.k.k. w zw. z art. 215 § 2 d.k.k. popełnione w dniach 14 i 15 grudnia 1995r. na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności i karę 5.000 (pięć tysięcy) złotych grzywny z zamianą w wypadku nieuiszczenia w terminie na zastępczą karę pozbawienia wolności,
- z art. 286 d.k.k. popełnione w okresie od listopada do grudnia 1996 r. na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,
- z art. 286 d.k.k. popełnione w dniu 12 lutego 1996 r. na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,

przy czym kary jednostkowe pozbawienia wolności połączono i wymierzono skazanemu w ich miejsce łączną karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności, a na poczet tej kary zaliczono okresy od 12.02.1996r. do 07.08.1998r. i skazany odbył karę w dniu 12.02.1999r., a w dniu 17.10.2007r. wykonano karę grzywny;

I. **Sądu Okręgowego w Poznaniu** z dnia 8 kwietnia 2002 r., **sygn. akt III K 208/00** za przestępstwo z art. 16 d.k.k. w zw. z art. 148 § 1 d.k.k. popełnione w okresie od listopada do 18 grudnia 1995 r. na karę 15 (piętnastu) lat pozbawienia wolności i wobec którego orzeczono karę dodatkową pozbawienia praw publicznych na okres 10 (dziesięciu) lat;

II. **wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Poznaniu** z dnia 22 listopada 2004 r., **sygn. akt III K 420/04**, którym połączono kary pozbawienia wolności wymierzone wobec skazanego w sprawach Sądu Okręgowego w Poznaniu o sygn. akt III 243/96 oraz o sygn. akt III K 208/00 i wymierzono skazanemu w ich miejsce karę łączną 15 (piętnastu) lat pozbawienia wolności, której to kary dotychczas nie wykonano w całości, a skazany odbywał ją w okresach: od 14.03.1994r. do 22.04.1994r., od 04.05.1994r. do 22.06.1994r., od 12.02.1996r. do 05.05.1999r. i odbywa ją obecnie od 17.09.2005r. do – nadal (koniec kary przypada na 27.03.2017r.);

III. **Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu** z dnia 24 października 2016 r., **sygn. akt III K 122/13** (prawomocny w stosunku do skazanego Z. B. (1) od dnia 17.01.2017r.) za przestępstwa:

- z art. 258 § 3 k.k. popełnione w okresie od marca 2000 r. do kwietnia 2002 r. na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
- z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w ramach ciągu przestępstw w czerwcu 2000 roku, w sierpniu 2000 roku i we wrześniu 2000 roku na karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
- z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w okresie od grudnia 2001 r. do kwietnia 2002 r. na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

przy czym kary jednostkowe pozbawienia wolności połączono i wymierzono skazanemu łączną karę 4 (czterech) lat pozbawienia wolności i kary tej dotąd nie wykonano;

1. na podstawie art. 85 § 1 - 3 k.k., art. 85a k.k. i art. 86 § 1 i § 4 k.k. w związku z art. 19 ust. 1 in fine ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r., poz. 396) oraz art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k., art. 569 § 1 i 2 k.p.k. i art. 575 § 1 k.p.k. łączy: karę łączną 15 (piętnastu) lat pozbawienia wolności orzeczoną wobec skazanego Z. B. (1) wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 22 listopada 2004 r., sygn. akt III K 420/04, opisanym wyżej w punkcie III oraz karę łączną 4 (czterech) lat pozbawienia wolności orzeczoną wobec skazanego Z. B. (1) wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 24 października 2016 r., sygn. akt III K 122/13, opisanym wyżej w punkcie IV i **wymierza skazanemu Z. B. (1) w ich miejsce karę łączną w wymiarze 18 (osiemnastu) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;**

2. na podstawie art. 63 § 1 k.k. w związku z art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w punkcie 1 wyroku kary łącznej 18 (osiemnastu) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności zalicza skazanemu okresy odbywania kary łącznej w sprawie o sygn. akt III K 420/04, tj. od 14.03.1994r. do 22.04.1994r., od 04.05.1994r. do 22.06.1994r., od 12.02.1996r. do 05.05.1999r. i od 17.09.2005r. do – nadal;

3. na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. wyroki podlegające połączeniu wskazane w punkcie 1 - w zakresie nie objętym wyrokiem łącznym - pozostawia odrębnemu wykonaniu;

4. na podstawie art. 85 § 1 i § 2 a contrario k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r., poz. 396) oraz w zw. z art. 572 k.p.k. umarza postępowanie o wydanie wyroku łącznego w zakresie wykonanej w całości kary grzywny orzeczonej wobec skazanego wyrokiem wskazanym wyżej w punkcie I - sygn. akt Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu - III K 243/96, gdyż w tym zakresie brak warunków do wydania wyroku łącznego;

5. na podstawie art. 626 § 1 k.p.k., art. 624 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (jedn. tekst: Dz. U. z 1983 r. Nr 49 poz. 223 ze zm.) zwalnia skazanego od obowiązku zapłaty kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa i nie pobiera od niego opłaty.

/-/ SSO Dorota Biernikowicz

UZASADNIENIE

Obrońca **skazanego Z. B. (1)** wnioskiem z dnia 11 stycznia 2017 r. (data wpływu do Sądu – 12 stycznia 2017 r.), wniósł o wydanie wyroku łącznego poprzez rozwiązanie węzła kary łącznej orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 22 listopada 2004 r. w sprawie o sygn. akt III K 420/04, którym to wyrokiem Sąd połączył kary wymierzone wyrokami o sygn. akt: III K 423/96 Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu oraz III K 208/00 Sądu Okręgowego w Poznaniu oraz orzeczenie nowym wyrokiem łącznym kary łącznej w wymiarze 15 lat pozbawienia wolności, obejmującej wyroki:

a. Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu z dnia 24 października 1997 r., sygn. akt III K 243/96, za przestępstwa z art. 286 d.k.k. i inne, którym Z. B. (1) został skazany na karę łączną 3 lat pozbawienia wolności,

b. Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 8 kwietnia 2002 r., sygn. akt III K 208/00 za przestępstwo z art. 16 d k.k. w zw. z art. 148 § 1 d. k.k., którym Z. B. (1) został skazany na karę 15 lat pozbawienia wolności,

c. Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 24 października 2016r., sygn. akt III K 122/13 za przestępstwa z art. 258 § 3 k.k. i inne, którym Z. B. (1) został skazany na łączną karę 4 lat pozbawienia wolności,

oraz zaliczenie na poczet orzeczonej kary łącznej okresów rzeczywistego pozbawienia wolności w ww. sprawach.

Sąd, działając z urzędu - w myśl przepisów art. 569 § 1 i 2 k.p.k. i art. 570 k.p.k. - ustalił, że Z. B. (1) skazany został następującymi wyrokami:

I. byłego **Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu z dnia 24 października 1997 r., sygn. akt III K 243/96**, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 24 lutego 1998 r. w sprawie o sygn. akt II AKa 73/98 za przestępstwa:

- z art. 11 § 1 d.k.k. w zw. z art. 215 § 2 d.k.k. popełnione w dniach 14 i 15 grudnia 1995r. na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności i karę 5.000 (pięć tysięcy) złotych grzywny z zamianą w wypadku nieuiszczenia w terminie na zastępczą karę pozbawienia wolności,
- z art. 286 d.k.k. popełnione w okresie od listopada do grudnia 1996 r. na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,
- z art. 286 d.k.k. popełnione w dniu 12 lutego 1996 r. na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,

przy czym kary jednostkowe pozbawienia wolności połączono i wymierzono skazanemu w ich miejsce łączną karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności, a na poczet tej kary zaliczono okresy od 12.02.1996r. do 07.08.1998r. i skazany odbył karę w dniu 12.02.1999r., a w dniu 17.10.2007r. wykonano karę grzywny;

I. **Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 8 kwietnia 2002 r., sygn. akt III K 208/00** za przestępstwo z art. 16 d.k.k. w zw. z art. 148 § 1 d.k.k. popełnione w okresie od listopada do 18 grudnia 1995 r. na karę 15 (piętnastu) lat pozbawienia wolności i wobec którego orzeczono karę dodatkową pozbawienia praw publicznych na okres 10 (dziesięciu) lat;

II. **wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 22 listopada 2004 r., sygn. akt III K 420/04**, którym połączono kary pozbawienia wolności wymierzone wobec skazanego w sprawach Sądu Okręgowego w Poznaniu o sygn. akt III 243/96 oraz o sygn. akt III K 208/00 i wymierzono skazanemu w ich miejsce karę łączną 15 (piętnastu) lat pozbawienia wolności, której to kary dotychczas nie wykonano w całości, a skazany odbywał ją w okresach: od 14.03.1994r. do 22.04.1994r., od 04.05.1994r. do 22.06.1994r., od 12.02.1996r. do 05.05.1999r. i odbywa ją obecnie od 17.09.2005r. do – nadal (koniec kary przypada na 27.03.2017r.);

III. **Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 24 października 2016 r., sygn. akt III K 122/13** (prawomocny w stosunku do skazanego Z. B. (1) od dnia 17.01.2017r.) za przestępstwa:

- z art. 258 § 3 k.k. popełnione w okresie od marca 2000 r. do kwietnia 2002 r. na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;
- z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w ramach ciągu przestępstw w czerwcu 2000 roku, w sierpniu 2000 roku i we wrześniu 2000 roku na karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

- z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w okresie od grudnia 2001 r. do kwietnia 2002 r. na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

przy czym kary jednostkowe pozbawienia wolności połączono i wymierzono skazanemu łączną karę 4 (czterech) lat pozbawienia wolności i kary tej dotąd nie wykonano.

Skazany Z. B. (1), s. L. i H. z domu F., urodzony (...) w O., jest żonaty, jest ojcem dwóch dorosłych synów.

Z opinii o skazanym, sporządzonej w myśl art. 571 § 1 k.p.k. dla potrzeb niniejszego postępowania przez Dyrektora ZK w G. dnia 31 stycznia 2017 r., wynika, że skazany Z. B. (1) karę pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 16 d k.k. w zw. z art. 148 § 1 d k.k. odbywa od 17.09.2005r. Był wielokrotnie nagradzany za poprawne zachowanie, regulaminową postawę, sumienne wywiązywanie się z obowiązków starszego celi. W związku ze wzrostem krytycyzmu wobec popełnionego przestępstwa oraz postępem w procesie resocjalizacji, Z. B. (1) decyzją komisją penitencjarnej z dnia 2 grudnia 2014r. został skierowany do zakładu karnego typu półotwartego. W dniu 21 maja 2015r. został jednak ukarany dyscyplinarnie naganą za niewykonanie czynności porządkowych, do których był zobowiązany. W dniu 18 sierpnia 2016 r., podczas kontroli celi skazanego, ujawniono w rzeczach osobistych Z. B. (1) ukryte środki odurzające, za posiadanie których został w dniu 30 sierpnia 2016 r. ukarany dyscyplinarnie udzielaniem widzeń w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt z osobą odwiedzającą na okres 2 miesięcy i ponownie skierowany do zakładu karnego typu zamkniętego. W związku z ujawnieniem w rzeczach skazanego narkotyków, został oskarżony przez Prokuraturę Rejonową w Gnieźnie o posiadanie narkotyków i sprawa ta toczy się przed Sądem Rejonowym w Gnieźnie. Skazany nie korzystał z nagród skutkujących zezwoleniem na czasowe opuszczenie zakładu karnego. Jest on uczestnikiem nieformalnych struktur podkultury przestępczej – ps. (...), zajmując w nich znaczącą pozycję, przy czym w ostatnim czasie nie odnotowano na tym tle żadnych przejawów negatywnego zachowania, skazany właściwie układa relacje ze współosadzonymi, jak również w stosunku do przełożonych przyjmuje regulaminową postawę. Skazany nie jest zatrudniony w zakładzie karnym, a brak możliwości podjęcia pracy wynika z jego stanu zdrowia. Karę pozbawienia wolności odbywa on w systemie programowego oddziaływania i wynikające z tego programu zadania realizuje. Utrzymuje systematyczny kontakt w formie widzeń, rozmów telefonicznych oraz korespondencji z żoną oraz synem. W kontaktach z przełożonymi skazany prezentuje właściwe formy zachowania, pomimo wysokiego stopnia demoralizacji oraz przynależności do struktur nieformalnych podkultury przestępczej. W stosunku do popełnionych przestępstw posiada krytyczny stosunek, żałuje swojego zachowania, jak wynika z opinii Dyrektora Zakładu Karnego w G..

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów, takich jak:

- wyroki wydane w sprawach o sygnaturach: III K 243/96 Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu, III K 208/00 Sądu Okręgowego w Poznaniu, III K 420/04 Sądu Okręgowego w Poznaniu, III K 122/13 Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, informacje dotyczące obliczenia i odbycia kar zawartych w aktach głównych i wykonawczych ww. spraw, a także w aktach głównych sprawy o wydanie wyroku łącznego k. 1-5, 14-26, 29-31, 32, 33-57, 62-70,
- dane dotyczące odbycia i obliczenia kar w poszczególnych sprawach zawarte w aktach głównych spraw i wykonawczych wyżej wymienionych, dotyczące wykonania kar pozbawienia wolności Wp, kar grzywien Kd, zarządzenia wykonania kar pozbawienia wolności,
- dane o karalności z Krajowego Rejestru Karnego – k. 29-31,
- opinia o skazanym Dyrektora ZK G. wraz z danymi z (...) o orzeczeniach i osadzeniach – k. 62-70,

- dane osobopoznawcze, dane o karalności, wywiady środowiskowe, opinie zawarte w aktach głównych i wykonawczych spraw o sygnaturach: III K 243/96 Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu, III K 208/00 Sądu Okręgowego w Poznaniu, III K 420/04 Sądu Okręgowego w Poznaniu,
- wniosek obrońcy skazanego - k. 1-5.

Dokumenty powyższe ujawniono na rozprawie w trybie art. 393 § 1 - 3 k.p.k. i art. 394 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k. za zgodą stron w całości bez odczytywania (k. 103).

Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy pozostawały całkowicie bezsporne i wynikały ze wskazanych powyżej dokumentów, których wiarygodność i prawdziwość danych w nich zawartych nie zostały przez żadną ze stron zakwestionowane, a i Sąd Okręgowy nie znalazł żadnych podstaw, by uczynić to z urzędu.

Z uwagi na brak wniosku o doprowadzanie Z. B. (1) na rozprawę o wydanie wyroku łącznego, Sąd prowadził na podstawie art. 573 § 2 k.p.k. w zw. z art. 451 k.p.k. postępowanie o wydanie wyroku łącznego pod nieobecność skazanego, uznając za wystarczającą obecność jego obrońcy z wyboru.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W związku ze zmianą od 1 lipca 2015 r. przepisów ustawy Kodeks karny, w tym przepisów rozdziału IX odnośnie kary łącznej, na wstępie zaznaczyć należy, że przepisy art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396) uregulowały kwestię tzw. intertemporalną, to jest wyłączyły stosowanie przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego w nowym brzmieniu, a więc przepisów dotyczących nowych zasad orzekania kary łącznej w wyroku łącznym do spraw, w których połączeniu podlegałyby wyłącznie kary prawomocnie orzeczone przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. Zgodnie z tym przepisem – przepisów rozdziału IX ustawy Kodeks karny, w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą Kodeks karny, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Ocena czy zachodzi taka potrzeba, powinna zostać dokonana według znowelizowanych przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego. Jeżeli zatem zgodnie z tymi przepisami należałoby połączyć karę orzeczoną prawomocnie po 30 czerwca 2015 r. z karą (karami) orzeczonymi prawomocnie przed tą datą, to należy na podstawie art. 4 § 1 k.k. rozstrzygnąć czy stosować dalej przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego w nowym brzmieniu, czy też w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 31.05.2016r. II AKz 124/16, OSAW 2016/3/345). Powyższe oznacza, że przepisy art. 85 i następane k.k. w nowym brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015r. mają zastosowanie w niniejszej sprawie do skazanego Z. B. (1), ponieważ wyrok skazujący w sprawie o sygn. akt III K 122/13 zapadł wobec skazanego już po wejściu w życie przepisów art. 85 i nast. k.k. w nowym brzmieniu. Tym samym stwierdzić należy na wstępie, że w stosunku do skazanego w niniejszym postępowaniu można teoretycznie stosować zarówno przepisy art. 85 i nast. k.k. w nowym brzmieniu, tj. obowiązującym od 1 lipca 2015r., jak i w starym brzmieniu, tj. obowiązującym przed 1 lipca 2015r., skoro wszystkie przestępstwa osądzone wskazanymi wyżej wyrokami popełnione zostały przed 1 lipca 2015r., jednak tylko w sytuacji, gdyby te ostatnie przepisy, czyli sprzed 1 lipca 2015r., okazały się względniejsze dla skazanego w rozumieniu art. 4 § 1 k.k. Skoro zatem na skutek wejścia w dniu 1 lipca 2015r. w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r., poz. 396) zmianie uległy przepisy Kodeksu karnego normujące zasady orzekania kar łącznych, w tym wyrokiem łącznym, Sąd musiał rozważyć, jaki stan prawny winien znaleźć zastosowanie w sprawie skazanego Z. B. (1). Zgodnie z cytowanym wyżej art. 19 wymienionej wyżej ustawy nowelizacyjnej, przepisów rozdziału IX ustawy kodeks karny, w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą kodeks karny, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Równocześnie według art. 4 § 1 k.k., jeżeli w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy. Rzeczą Sądu wyrokującego w niniejszej sprawie było zatem rozstrzygnięcie, który z wymienionych przepisów statuuje normę

właściwą dla rozstrzygnięcia kwestii intertemporalnej w sprawie Z. B. (1). Zdaniem Sądu rozstrzygnięcie powstałego w niniejszej sprawie problemu intertemporalnego powinno nastąpić w oparciu o art. 4 § 1 k.k., przemawia bowiem za tym ugruntowana w orzecznictwie wykładnia tego przepisu (i to jeszcze w czasie obowiązywania Kodeksu karnego z 1969 r.), z którą Sąd w tym składzie zgadza się, a zgodnie z którą ma on niewątpliwie zastosowanie także w sytuacjach orzekania o karze łącznej, również w wyroku łącznym. Stanowisko takie zaprezentował Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 20 lutego 1995 r. w sprawie o sygn. II KRN 2/95 (OSNKW z 1995 r., z. 3-4, poz. 17), w którym stwierdził, iż „niezależnie od stosowanej przez sąd wydający wyrok łączny zasady kształtowania kary łącznej (absorpcji całkowitej, częściowej czy też kumulacji), sąd ten – w tym zakresie – na nowo dokonuje aktu wymiaru kary zwanej w tym wypadku karą łączną. Zatem winien z jednej strony respektować prawomocność "łączonych" wyroków (i dlatego też nie wolno mu w tym trybie dokonywać korekt w zakresie wymiaru kar orzeczonych za poszczególne czyny prawomocnie osądzone), ale z drugiej strony również ewentualną zmianę stanu prawnego, jeśli zmiana ta dotyczy na nowo kształtowanych – w myśl reguł wyznaczonych w art. 67-71 k.k. – składników wymiaru kary i jest to zmiana korzystna dla oskarżonego (np. korzystniejsze tzw. przeliczniki, wyższy próg wymagany dla orzeczenia kary zastępczej)”. Wymierzanie kary łącznej w wyroku łącznym jest niewątpliwie orzekaniem o odpowiedzialności karnej za przestępstwa. W art. 4 § 1 k.k. nie ma zaś mowy o orzekaniu o sprawstwie i winie, tylko o orzekaniu. Nie ulega więc wątpliwości, że zakresem jego zastosowania zostało objęte każde orzekanie o odpowiedzialności karnej za przestępstwo, także w zakresie kary przy wydawaniu wyroku łącznego.

Odnosząc powyższe uwagi do niniejszej sprawy, zważyć należy na wstępie, że nie zasługuje na aprobatę wyrażony we wniosku obrońcy o wydanie wyroku łącznego pogląd, iż art. 19 ust. 1 ustawy nowelizującej z dnia 20 lutego 2015 r., w powiązaniu z ogólnymi zasadami intertemporalnymi z art. 4 § 1 k.k., pozwala zastosować w ramach tego samego stanu faktycznego, in concreto w sprawie skazanego Z. B., jako podstawę orzekania w przedmiocie wyroku łącznego, dwa różne porządki prawne - aktualny i poprzednio obowiązujący - poprzez wybranie z każdego z nich regulacji „korzystniejszych” dla skazanego, bo tak należy rozumieć w ocenie Sądu wnioski obrońcy o połączenie wszystkich kar orzeczonych wobec Z. B. (1) wyrokami wymienionymi na wstępie, niezależnie od dat popełnienia poszczególnych przestępstw osądzonych tymi wyrokami i dat wydania tych wyroków, a więc według nowych zasad wynikających z art. 85 § 1 i 2 k.k., ale przy uwzględnieniu jako górnej granicy możliwej do orzeczenia kary łącznej – 15 lat pozbawienia wolności, a więc według zasad wynikających z brzmienia art. 86 § 1 k.k. obowiązującego do dnia 30 czerwca 2015r.

Uwzględniając natomiast treść art. 85 k.k. w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r., stwierdzić należy, że w rozpoznawanej sprawie nie zostałyby spełnione materialnoprawne przesłanki do wydania nowego wyroku łącznego w zakresie skazań połączonych już w wyroku łącznym o sygn. III K 420/04 i nowego skazania zapadłego po 1 lipca 2015r. tj. w sprawie o sygn. III K 122/13. Zestawiając bowiem daty popełnienia czynów przypisanych skazanemu Z. B. (1) w sprawach III K 243/96, III K 208/00 i III K 122/13 oraz daty wydania wyroków w tych sprawach, objętych postępowaniem w przedmiocie wydania wyroku łącznego, przy przyjęciu za punkt wyjścia jako chronologicznie pierwszego - według zasad wynikających z przepisów art. 85 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015r. - wyroku Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu z dnia 24.10.1997 r. w sprawie o sygn. akt III K 243/96, jest oczywiste, że w stosunku do skazanego nie zachodziłyby warunki do orzeczenia jednej kary łącznej, a tym samym wydania nowego wyroku łącznego, obejmującego wszystkie trzy wymienione skazania, skoro przestępstwa osądzone w sprawie o sygn. akt III K 122/13 zostały popełnione już po wydaniu pierwszego chronologicznie wyroku, a więc w sprawie III K 243/96, czyli po 24.10.1997r. Natomiast kary pozbawienia wolności orzeczone w sprawach III K 243/96 i III K 208/00 zostały już połączone w wyroku łącznym w sprawie o sygn. III K 420/04 i - według zasad obowiązujących przy orzekaniu kary łącznej obowiązujących do 30 czerwca 2015r. - nowe skazanie w sprawie o sygn. III K 122/13, które zapadło już po 1 lipca 2015r., nie zmieniałoby w żaden sposób sytuacji skazanego i nie powodowałoby potrzeby wydania nowego wyroku łącznego w myśl art. 575 § 1 k.p.k. Zastosowanie wobec skazanego w niniejszej sprawie zatem przepisów art. 85 i nast. k.k. w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015r., powodowałoby zatem konieczność umorzenia postępowania o wydanie wyroku łącznego z uwagi na brak warunków do wydania wyroku łącznego obejmującego kary orzeczone w sprawie o sygn. III K 122/13 (art. 572 k.p.k.) i powagę rzeczy osądzonej, uwzględniając wydany poprzednio wyrok łączny w sprawie III K 420/04 (art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.). Mając na uwadze powyższą sytuację, w stosunku do skazanego Z. B. (1) możliwe do zastosowania w tej sprawie przepisy obowiązujące poprzednio (art. 85

i nast. k.k.), mimo, że maksymalna granica kary łącznej wynosiłaby zgodnie z art. 86 § 1 k.k. 15 lat pozbawienia wolności, nie byłyby względniejsze w rozumieniu art. 4 § 1 k.k., bo uniemożliwiałyby w ogóle wydanie nowego wyroku łącznego i powodowały konieczność odbywania kolejno kar wymierzonych w sprawach III K 420/04 i III K 122/13. Dlatego Sąd uznał, że w niniejszej sprawie zastosowanie mają przepisy art. 85 i nast. k.k. w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015r., mimo, że statuują one mniej korzystną dla skazanego górną granicę możliwej do wymierzenia kary łącznej pozbawienia wolności według art. 86 § 1 k.k. tj. 19 lat pozbawienia wolności (suma kary łącznej 15 lat pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie III K 420/04 i kary łącznej 4 lat pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie III K 122/13), bo w ogóle pozwalają wydać nowy wyrok łączny, co jak wskazano wyżej, według przepisów obowiązujących do 30 czerwca 2015r. byłoby niemożliwe. Wydanie zaś wyroku łącznego, jeżeli zachodzą ku temu warunki, jest obowiązkiem właściwego sądu (art. 569 i 570 k.p.k.). Reasumując, w niniejszej sprawie, Sąd orzekł w oparciu o stan prawny obowiązujący po nowelizacji kodeksu karnego, która weszła w życie w dniu 1 lipca 2015 r., uznając przez przyzmat zasady z art. 4 § 1 k.k., że in concreto przepisy obowiązujące poprzednio nie są względniejsze dla skazanego, mimo, że niektóre „stare” uregulowania, jak maksymalna granica wymiaru kary łącznej - 15 lat, czy możliwość objęcia wyrokiem łącznym kar nawet w całości wykonanych (art. 92 k.k. obowiązujący do 1 lipca 2015r.), jawiły się korzystniejsze, niż obecne uregulowania (podwyższona górna granica kary łącznej pozbawienia wolności do 20 lat, czy też zakaz łączenia kar wykonanych w całości).

Zważyć należy zatem, że zgodnie z art. 569 § 1 k.p.k. właściwy Sąd wydaje wyrok łączny w stosunku do osoby prawomocnie skazanej wyrokami różnych sądów, jeżeli zachodzą ku temu warunki określone w szczególności w art. 85 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015r.), a mianowicie ***sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy chociażby nieprawomocny wyrok co do któregokolwiek z nich*** i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju lub inne podlegające łączeniu; czy też według art. 85 k.k. (w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015r.), sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, a ***podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu***, z zastrzeżeniem art. 89, ***w całości lub w części kary lub kary łączne*** za w/w przestępstwa, z ograniczeniem wynikającym z art. 85 § 3 k.k. (w brzmieniu obowiązującym od 15 kwietnia 2016r.).

Sąd omówił na wstępie zasady obowiązujące przy wydawaniu wyroku łącznego zarówno według starych przepisów, tj. obowiązujących do 30 czerwca 2015r., jak i według nowych, tj. obowiązujących od 1 lipca 2015r., gdyż ocena, która z tych ustaw jest względniejsza winna uwzględniać wszystkie zasady wymiaru kary łącznej. Zatem różnic pomiędzy uregulowaniami w zakresie zasad orzekania kary łącznej według starych przepisów i nowych jest kilka, jak to, że według przepisów obowiązujących do 30 czerwca 2015r. łączeniu podlegać mogą jedynie kary orzeczone za dwa lub więcej przestępstw, które sprawca popełnił, zanim zapadł pierwszy chociażby nieprawomocny wyrok co do któregokolwiek z nich, przy czym – tak, jak i według przepisów obowiązujących od 1 lipca 2015r. – łączeniu podlegają jedynie kary tego samego rodzaju lub inne podlegające łączeniu. Ponadto według przepisów obowiązujących do 30 czerwca 2015r., zgodnie z art. 92 k.k. (uchylonym od 1 lipca 2015r.), wykonanie kary nawet w całości nie stało na przeszkodzie objęciu takiego orzeczenia wyrokiem łącznym. Przy dokonywaniu oceny, która ustawa dla skazanego Z. B. (1) in concreto w niniejszej sprawie jest względniejsza, nie miała natomiast znaczenia regulacja zawarta w przepisie art. 85 § 3 k.k., w tym w brzmieniu obowiązującym od 15 kwietnia 2016r., a to z tego powodu, że ten warunek negatywny wymierzenia kary łącznej według nowych zasad nie dotyczył in concreto skazanego w niniejszej sprawie. Istotną natomiast zmianą, która miała wpływ na decyzję Sądu, która w rozumieniu art. 4 § 1 k.k. ustawa jest względniejsza dla skazanego, jeżeli chodzi o zasady orzekania kary łącznej, jest regulacja wprowadzona przepisem art. 85 § 2 k.k. i art. 86 § 4 k.k., a mianowicie, że podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89 k.k., w całości lub części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1 art. 85 k.k., przy czym zasady wymiaru kary łącznej określone w § 1 – 3 art. 86 k.k. stosuje się odpowiednio, jeżeli przynajmniej jedną z kar podlegających łączeniu jest już orzeczona kara łączna. Z kolei według zasad obowiązujących przy orzekaniu kary łącznej w wyroku łącznym do 30 czerwca 2015r., podstawę łączenia stanowiły kary jednostkowe orzeczone za poszczególne realnie zbiegające się przestępstwa, a nie – tak, jak obecnie od 1 lipca 2015r. – kary łączne. Zważyć przy tym należy, iż zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, aktualnym na gruncie stanu prawnego obowiązującego do 30 czerwca 2015r., brak było podstaw do tego, aby wymiar kary łącznej kształtować z uwzględnieniem granic

zakreślonych przez uprzednio orzeczone kary łączne. Przywołać w tym miejscu należy pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2008 roku, III KK 276/08, z którym Sąd Okręgowy w tym składzie w pełni zgadza się, jeżeli chodzi o regulacje obowiązujące przed zmianami, które weszły w życie 1 lipca 2015r, iż „zawarte w art. 85 k.k. sformułowanie – „Sąd orzeka karę łączną biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa” przesądzało, że granice kary łącznej w każdym przypadku wyznaczały odpowiednio – najsurowsza kara jednostkowa oraz suma kar jednostkowych, wymierzonych za zbiegające się przestępstwa. Nie było natomiast podstaw do określenia tych granic przy uwzględnieniu wymiaru poprzednio orzeczonych kar łącznych (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2010r., IV KK 162/10, Biul. PK 2010/4/14). Przypomnieć należy również pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 04.07.2007 r. (OSNKW 2007/10/74), aktualny na gruncie przepisów art. 85 i nast. k.k. w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2015r., w którym SN stwierdził, że: „Wymaganie, aby łączeniu podlegały kary wymierzone za poszczególne przestępstwa, nie kary wymierzone w poszczególnych sprawach [...] przesądza o konieczności rozwiązania wymierzonej uprzednio kary łącznej. Rozwiązanie kary łącznej nie może prowadzić do skutków prawnych o przeciwnym znaczeniu, to jest - z jednej strony - do unicestwienia orzeczenia ustalającego wymiar kary łącznej, umożliwiającego wymierzenie nowej kary, łączącej kary wymierzone za poszczególne przestępstwa w granicach określonych w art. 86 § 1 k.k., i jednocześnie – z drugiej strony - do faktycznego zachowania wiążącego znaczenia rozwiązanej właśnie kary łącznej orzeczonej uprzednio tak aby nową karę łączną orzec z naruszeniem unormowania zawartego w art. 86 §1 k.k. [...] Rozwiązanie orzeczonej uprzednio kary łącznej byłoby zabiegiem zbędnym, gdyby przepis prawa materialnego stanowił, że karę łączną w wyroku łącznym orzeka się na podstawie kar wymierzonych w poszczególnych sprawach, a nie „za poszczególne przestępstwa”- jak stanowi art. 86 § 1 k.k.”

Analiza dotychczasowych skazań Z. B. (1) wskazuje zatem, że według przepisów obowiązujących do 30 czerwca 2015r., wnioski obrońcy skazanego o wydanie wyroku łącznego okazały się bezprzedmiotowy z uwagi na brak wystąpienia przesłanek warunkujących wydanie nowego wyroku łącznego, albowiem czyny osądzone wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 24 października 2016 r. sygn. akt III K 122/13 zostały popełnione już po wydaniu pierwszego chronologicznie wyroku w sprawie o sygn. III K 243/96, a który stanowił podstawę do ustalania zbiegu przestępstw, objętego wcześniejszym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 22 listopada 2004 r. sygn. akt III K 420/04. Z tego względu, stosując przepisy art. 85 i nast. k.k. w brzmieniu sprzed noweli, która weszła w życie w dniu 1 lipca 2015 r., postępowanie o wydanie wyroku łącznego w stosunku do skazanego Z. B. (1) należałoby umorzyć z uwagi na powagę rzeczy osądzonej (res iudicata), brak warunków do objęcia wyrokiem łącznym kar orzeczonych w sprawie III K 122/13 (art. 572 k.p.k.) i brak tym samym podstaw do wydania nowego wyroku łącznego (art. 575 § 1 k.p.k.). W związku z powyższym możliwość wydania wobec skazanego Z. B. (1) nowego wyroku łącznego zaktualizowała się jedynie w odniesieniu do nowych przepisów tj. obowiązujących od dnia 1 lipca 2015 r.

Przystępując w dalszej kolejności do rozważań odnośnie warunków do orzeczenia kary łącznej wobec skazanego Z. B. (1) według zasad obowiązujących obecnie, czyli w czasie orzekania (w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015r., uwzględniając nowelizację kodeksu karnego obowiązującą od 15 kwietnia 2016r.), przypomnieć należy, iż zgodnie z art. 569 § 1 k.p.k. właściwy Sąd wydaje wyrok łączny w stosunku do osoby prawomocnie skazanej wyrokami różnych sądów, jeżeli zachodzą ku temu warunki określone w szczególności w art. 85 k.k., a więc sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, a podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne za ww. przestępstwa, z ograniczeniem wynikającym z art. 85 § 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym od 15 kwietnia 2016r.

Wobec powyższego, ustalając, że obecnie jeszcze (w dacie wydania nieprawomocnego wyroku łącznego) podlega wykonaniu wobec skazanego Z. B. (1), kara łączna 15 lat pozbawienia wolności orzeczona wobec niego wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 22 listopada 2004r. w sprawie sygn. akt III K 420/04 (koniec wykonania tej kary łącznej przypada na dzień 27 marca 2017r.) oraz nie wykonana nawet w części (na dzień wydania nieprawomocnego wyroku łącznego) kara łączna 4 lat pozbawienia wolności orzeczona wobec skazanego wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu w sprawie sygn. akt III K 122/13 (prawomocnego w

stosunku do skazanego Z. B. (1) od dnia 17 stycznia 2017r.), możliwe było połączenie tych jednorodzących kar łącznych pozbawienia wolności za przestępstwa osądzone w sprawach opisanych wyżej w pkt III (sygn. III K 420/04) i IV (sygn. III K 122/13), przy czym podstawą orzeczenia kary łącznej w wyroku łącznym były wymierzone i podlegające wykonaniu w całości lub w części kary łączne za ww. przestępstwa, co też Sąd uczynił na podstawie art. 85 § 1 - 3 k.k., art. 85a k.k. i art. 86 § 1 i § 4 k.k. w związku z art. 19 ust. 1 in fine ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r., poz. 396) oraz art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k., art. 569 § 1 i 2 k.p.k. i art. 575 § 1 k.p.k., łącząc karę łączną 15 (piętnastu) lat pozbawienia wolności orzeczoną wobec skazanego Z. B. (1) wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 22 listopada 2004 r., sygn. akt III K 420/04, opisanym wyżej w punkcie III oraz karę łączną 4 (czterech) lat pozbawienia wolności orzeczoną wobec skazanego Z. B. (1) wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 24 października 2016 r., sygn. akt III K 122/13, opisanym wyżej w punkcie IV i wymierzając skazanemu Z. B. (1) w ich miejsce karę łączną w wymiarze 18 (osiemnastu) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, pozostawiając odrębnemu wykonaniu na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. wyroki podlegające połączeniu wskazane w punkcie 1 sentencji wyroku łącznego w zakresie nie objętym wyrokiem łącznym. Sąd uznał jednocześnie, że w odniesieniu do wskazanych wyżej, podlegających łączeniu, kar łącznych pozbawienia wolności wymierzonych w sprawach o sygn. III K 420/04 i III K 122/13, nie zachodzi negatywna przesłanka wymierzenia kary łącznej określona w art. 85 § 3 k.k. (i to także przy uwzględnieniu zmian tego przepisu od 15 kwietnia 2016r.), a co jednoznacznie wynika z analizy dat popełnienia przestępstw osądzonych w tych sprawach i danych dotyczących odbywania przez skazanego kar w poszczególnych sprawach.

Przypomnieć należy w tym miejscu, że zgodnie z treścią art. 86 § 1 k.k. Sąd, wymierzając karę łączną, ma wyznaczone granice jej wymiaru. Granicę dolną stanowi najwyższa z wymierzonych kar, natomiast granicę górną stanowi suma kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa. Z powyższego wynika, iż kara łączna może być wymierzona przy zastosowaniu zasady absorpcji, zasady kumulacji lub zasady asperacji – częściowej absorpcji i częściowej kumulacji. W orzecznictwie znaleźć można poglądy, iż kara łączna w wyroku łącznym nie może stwarzać większej dolegliwości od tej, jaka wiązałyby się z kolejnym wykonaniem poszczególnych wyroków podlegających łączeniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z 06.10.2000r. III KKN 340/00). Nie oznacza to jednak, iż kara łączna ma przynosić skazanemu oczekiwaną przez niego korzyść. Kary łącznej nie można traktować jako instytucji mającej na celu łagodzenie prawno-karnych konsekwencji dla sprawcy kilku przestępstw, czy też instytucji traktowanej jako „swego rodzaju ustawowe złagodzenie kary” (zob. P. Kardas, w: Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Tom I. Wydanie II, pod red. A. Zolla, Kraków 2004r., s. 1115). Instytucja kary łącznej nie jest instrumentem łagodzenia orzeczonych za pozostające w zbiegu przestępstwa kar, zaś sam fakt pozostawiania dwóch lub więcej przestępstw w zbiegu nie stanowi okoliczności łagodzącej. Owszem normatywna istota regulacji dotyczącej kary łącznej sprowadza się do stworzenia podstaw do racjonalnego i humanitarnego stosowania kar (art. 3 k.k.) w wypadku popełnienia przez tego samego sprawcę kilku przestępstw pozostających w zbiegu realnym. Jednak nie można zapomnieć, iż kara łączna jest orzekana wobec sprawcy, który popełnił dwa lub więcej przestępstw, a to z kolei jest istotnym czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzeczeniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 20.10.2001r., II Aka 154/01, Prok. i Pr. 2002r., z. 4, poz. 26). Orzekając karę łączną w warunkach wyroku łącznego, Sąd winien kierować się względami, jak przy orzekaniu kary łącznej w wypadku jednoczesnego osądzenia kilku czynów. Zgodnie z art. 85 a k.k. orzekając karę łączną, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Trzeba przy tym pamiętać, iż wymierzając karę łączną nie można poddawać ponownej analizie i uwzględniać okoliczności, które legły u podstaw wymiaru poszczególnych kar jednostkowych. Sąd powinien natomiast przede wszystkim rozważyć, czy pomiędzy poszczególnymi czynami, za które wymierzono kary podlegające łączeniu, zachodzi ścisły związek przedmiotowo – podmiotowy (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z 07.10.2002r., II KK 270/02) oraz bliskość czasowa. Winno się nadto uwzględnić okoliczności, jakie zaszły już po wydaniu poprzednich wyroków, przede wszystkim mieć na uwadze proces resocjalizacji skazanego, a także względy indywidualno - i generalno - prewencyjne. Analizując związki łączące realnie zbiegające się przestępstwa trzeba pamiętać, iż kara łączna winna być wymierzona przy zastosowaniu zasady absorpcji im większa zachodzi łączność przedmiotowa i bliskość czasowa pomiędzy poszczególnymi przestępstwami lub wtedy, gdy jedno z pozostających w zbiegu przestępstw zdecydowanie dominuje nad pozostałymi. Ponadto,

niezależnie od możliwości zastosowania przy wymiarze kary łącznej zasady pełnej absorpcji, asperacji, jak i zasady pełnej kumulacji, oparcie wymiaru kary na zasadzie absorpcji lub kumulacji traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo i wymagające szczególnego uzasadnienia, stąd priorytetową zasadą wymiaru kary łącznej powinna być zasada asperacji (P. Kardas, w: Kodeks karny..., s.1137 op. cit.). Wyrok łączny jest wszak instytucją mającą racjonalizować wymiar kary, a nie służyć wyłącznie poprawie sytuacji skazanych. Dlatego też stosowanie absorpcji przy wymiarze kary łącznej nie może być sprzeczne z zapobiegawczymi i wychowawczymi celami kary i działać demoralizująco na sprawców przestępstw, służąc odbieraniu kary łącznej jako instytucji będącej swoistym premiowaniem popełniania przestępstw (por. postanowienie SN z dnia 22.09.2016r., sygn. III KK 140/16, LEX nr 2142559).

W przedmiotowej sprawie, oceniając związki zachodzące między realnie zbiegającymi się przestępstwami, które objęto karą łączną jak w pkt 1 części rozstrzygającej wyroku łącznego, czyli między przestępstwami osądzonymi w sprawach sygn. akt III K 420/04 (wyrok łączny, który połączył kary orzeczone w sprawach III K 243/96 i III K 208/00) i III K 122/13, zauważyć należy, że przedmiot ochrony osądzonych wymienionymi wyrokami przestępstw nie jest tożsamy (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko porządkowi publicznemu, przeciwko mieniu), co sprzeciwiało się zastosowaniu zasady absorpcji przy wymiarze kary łącznej, a przemawiało za zastosowaniem zasady asperacji bliżej kumulacji. Ponadto, pomiędzy przestępstwami objętymi łączonymi karami łącznymi osądzonymi w sprawach podlegających łączeniu tj. III K 243/96 i III K 208/00 i III K 122/13 nie zachodziła bliskość czasowa, bo zostały popełnione na przestrzeni od 14.12.1995r. do kwietnia 2002r. Brak zbieżności czasowej także przemawiał za zastosowaniem przy wymiarze kary łącznej pozbawienia wolności zasady asperacji, bliżej kumulacji, co też znalazło swój wyraz w wymiarze kary łącznej, jaką Sąd orzekł wobec skazanego Z. B. (1) w punkcie 1 części rozstrzygającej wyroku (zaznaczyć należy, iż zgodnie z art. 86 § 1 i § 4 k.k. Sąd mógł wymierzyć karę łączną w granicach od 15 do 19 lat pozbawienia wolności, gdyż granice te zakreślała najwyższa z wymierzonych poprzednio kar łącznych do sumy łączonych kar łącznych).

Wymierzając karę łączną w wyroku łącznym nie można poddawać ponownej analizie i uwzględniać okoliczności, które legły u podstaw wymiaru poszczególnych kar jednostkowych, jednak w sytuacji, gdy według znowelizowanych przepisów art. 85 i nast. k.k. łączeniu w wyroku łącznym podlegają już poprzednio orzeczone kary łączne, a nie jednostkowe, to okoliczność ta nie pozostaje bez znaczenia przy wymiarze kolejnej kary łącznej, skoro de facto już raz (przy wymiarze kar łącznych w wyrokach jednostkowych) uwzględnione zostały związki przedmiotowe i czasowe zachodzące pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami i znalazło to swój wyraz w takim, a nie innym wymiarze kar łącznych, podlegających obecnie łączeniu w ramach wyroku łącznego. Dlatego zgodnie z art. 85 a k.k. (obowiązującym od 1 lipca 2015r.), orzekając karę łączną w wyroku łącznym, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Winno się nadto uwzględnić okoliczności, jakie zaszły już po wydaniu poprzednich wyroków, przede wszystkim mieć na uwadze proces resocjalizacji skazanego, a także względy indywidualno - i generalno - prewencyjne.

W świetle powyższego zważyć należy, iż skazany Z. B. (1) przebywa w warunkach izolacji więziennej od wielu lat i jak wynika z opinii o skazanym wydanej przez dyrektora jednostki penitencjarnej, w której skazany ostatnio odbywa karę, a którą przytoczono na wstępie, prognoza kryminologiczna nie jest wobec skazanego pozytywna. Zachowanie skazanego w warunkach więziennych jest bowiem zmienne, o czym świadczyć może chociażby zmiana warunków odbywania kary pozbawienia wolności (z zakładu karnego typu zamkniętego na półotwarty i odwrotnie), a co dowodzi, że proces jego resocjalizacji nadal trwa i idzie w dobrym kierunku, co wnioskować można na podstawie pozytywnego zachowania skazanego w ostatnim czasie (skazany obecnie odbywa karę w systemie programowego oddziaływania, zadania nałożone programem stara się realizować na bieżąco, ze współosadzonymi utrzymuje zgodne kontakty, dba o porządek, do położonych odnosi się regulaminowo). Z drugiej jednak strony skazany Z. B. (1) nadal jest osobą wysoce zdemoralizowaną, będącą uczestnikiem nieformalnych struktur podkultury przestępczej. Ciężko na proces resocjalizacji skazanego rzuca również zdarzenie z dnia 18 sierpnia 2016r., kiedy to w rzeczach osobistych skazanego zabezpieczono narkotyki i w związku z tym zdarzeniem obecnie skazany jest oskarżony o posiadanie narkotyków na terenie zakładu

karnego. Powyższe okoliczności wskazują, iż z dużą ostrożnością należy podchodzić i oceniać zmiany zachodzące i uzewnętrzniane w zachowaniu skazanego, jeżeli chodzi o postępy w procesie resocjalizacji, zwłaszcza, że skazany nie rozpoczął nawet odbywać jeszcze kary łącznej 4 lat pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie III K 122/13. Pamiętać też należy, iż choć - jak wynika z opinii Dyrektora ZK G. - aktualnie zachowanie skazanego jest poprawne, to doświadczenie życiowe wskazuje, że nie można także przeceniać tego faktu. Skazani, którzy ubiegają się o wydanie korzystnych dla nich decyzji w zakresie chociażby wyroku łącznego, czy warunkowego przedterminowego zwolnienia, dostosowują często swoje zachowanie w warunkach izolacji więziennej do tych sytuacji w celu uzyskania przychylności organów decydujących o losie ich wniosków.

Biorąc zatem pod uwagę całokształt okoliczności w przedmiotowej sprawie, Sąd uznał za słuszne i sprawiedliwe, zastosowanie zasady asperacji - bliżej zasady kumulacji - odnośnie opisanego w pkt 1 sentencji zbiegu przestępstw i w konsekwencji na tej zasadzie wymierzono skazanemu na podstawie art. 85 § 1 - 3 k.k., art. 85a k.k. i art. 86 § 1 i § 4 k.k. w związku z art. 19 ust. 1 in fine ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r., poz. 396) oraz art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k., art. 569 § 1 i 2 k.p.k. i art. 575 § 1 k.p.k. karę łączną 18 (osiemnastu) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności. Pokreślić należy, iż tak ukształtowanej kary łącznej nie można traktować jako nadzwyczajnie surowej, albowiem możliwa do orzeczenia kara łączna za zbiegające się przestępstwa w niniejszej sprawie oscylowała w granicach od 15 lat do 19 lat pozbawienia wolności. Reasumując, karę łączną pozbawienia wolności, wymierzoną skazanemu przy zastosowaniu zasady asperacji odnośnie zbiegu ustalonego w pkt 1 wyroku, należy uznać za sprawiedliwą i adekwatną wobec okoliczności sprawy. Takie ukształtowane kary łącznej czyni zadość wymogom prewencji indywidualnej w stosunku do skazanego, jak i wymogom oddziaływania społecznego, raz jeszcze podkreślając nieopłacalność popełnienia przestępstw. Orzekając taką karę łączną Sąd uwzględnił wszystkie okoliczności mające wpływ na jej wymiar, czyniąc zadość wymaganiom ustawowym i wymaganiom ugruntowanego orzecznictwa. W ocenie Sądu, orzeczona w tym wyroku kara łączna i związana z nią dolegliwość nie przekracza stopnia winy sprawcy, uwzględnia stopień szkodliwości społecznej czynów, osiągnięte cele zapobiegawcze i wychowawcze, spowoduje motywację skazanego do zmiany postępowania w przyszłości, jak również uwzględnia potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, wpływając na przekonanie, że przestępstwo nie uchodzi bezkarnie, lecz spotyka się ze sprawiedliwą karą.

Na podstawie art. 63 § 1 k.k. w związku z art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w punkcie 1 wyroku kary łącznej 18 (osiemnastu) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności Sąd zaliczył także skazanemu okresy odbywania kary łącznej w sprawie o sygn. akt III K 420/04, tj. od 14.03.1994r. do 22.04.1994r., od 04.05.1994r. do 22.06.1994r., od 12.02.1996r. do 05.05.1999r. i od 17.09.2005r. do – nadal.

Mając na uwadze fakt, iż wyrokami wydanymi w sprawach sygn. akt III K 208/00 i III K 122/13 nie orzeczono wobec skazanego Z. B. (1) kar grzywny, Sąd - na podstawie art. 85 § 1 i § 2 a contrario k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r., poz. 396) oraz w zw. z art. 572 k.p.k. - umorzył wobec skazanego postępowanie o wydanie wyroku łącznego w zakresie wykonanej w całości kary grzywny orzeczonej wobec skazanego wyrokiem wskazanym wyżej w punkcie I - sygn. akt Sądu Wojewódzkiego w Poznaniu - III K 243/96, gdyż w tym zakresie brak warunków do wydania wyroku łącznego.

W wyroku ponadto, na podstawie art. 626 § 1 k.p.k. i art. 624 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (jedn. tekst: Dz. U. z 1983 r. Nr 49 poz. 223 ze zm.), Sąd zwolnił skazanego od obowiązku zapłaty kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa, uwzględniając fakt odbywania długoterminowej kary pozbawienia wolności i nie pobrał od niego opłaty.

SSO Dorota Biernikowicz

ZARZĄDZENIE

1. proszę odnotować sporządzenie uzasadnienia w kontrolce uzasadnień;

2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem i pouczeniem doręczyć pilnie priorytetem obrońcy skazanego;
3. proszę niezwłocznie przedłożyć, jak wpłynie apelacja albo za 14 dni od doręczenia obrońcy.
4. proszę ustalić pilnie czy w ZK G. wprowadzono skazanemu do wykonania wyrok SR Poznań Grunwald i Jeżyce w Poznaniu w sprawie III K 122/13 i przedłożyć z informacją.

Poznań, dnia 13 marca 2017 roku SSO Dorota Biernikowicz